

Yrkesnätverksträff för Teckenspråkstolkar 18-19/3 2014

Närvarande:

Ivar Wästhed, Tina Karlsson, Agneta Ekståhl-Unger, Stellan Solgård, Sara Ericsson, Angelica Grann, Camilla Nilsson.

Presentation av närvarande.

Genomgång av vad som jobbats med och vad som hänt.

- Tina berättar vad nätverket gjort tidigare träffar och vad det lett till.
- Ewa Storm-Åström berättar att nyhetsbrevet gått ut men att det inte gett några nya nätverksdeltagare.
- Skrivtolkar i nätverket kommer upp igen. Skulle landstingsavdelningarna kunna skicka två personer, teckenspråks- & dövblindtolk (tsp) och skrivtolk, på träffarna? Jenny Therén och Agneta Holmner har ansökt tidigare. Ewa säger att man inte behöver lämna in någon ansökan för att starta nätverk. Det finns inga möjligheter administrativt för Vision att starta ett till nätverk. Det finns andra möjligheter att starta nätverk utan att få administrativ hjälp av Vision. Om skrivtolkar ska delta i yrkesnätverket så kan vi inte bjuda in fler "föreläsare"/ombudsmän än vi gjort tidigare utan vi får ha gemensamma intressen där. Det handlar om ifall våra landstingsavdelningar kan tänka sig att betala för att skicka två till nätverket. Prata med landstingsavdelningarna igen om det finns möjlighet att skicka två personer.

Tommy Lövgren och Kjell Svahn.

Vi spaltar upp hur det ser ut på tolkcentralerna i landet gällande anställda, timanställda och tjänstepension. Vi gör en snabb tillbaka blick över hur historien för tolkar sett ut.

Vi behöver ta reda på hur kåren ser ut. För att kunna göra en lönepolitisk åtgärd behövs en motpart. Vi behöver fundera på en metod. Om vi ska ha en lönepolitisk idé behöver vi fundera på hur, strategi. Om ett privat bolag är med i Tolkledarna då finns det en struktur att jobba med. Det borde vara första steget. Vi behöver begränsa oss till anställda och uppdragstagare/frilansare, privata företagare blir för stort. Det finns aktörer på arbetsgiversidan som Vision inte har att göra med utan de tillhör Unionen. De är mer verksamma mot kommunal verksamhet men det går att göra hängavtal. Kjell behöver veta hur ev motparter ser ut. Det är inte svårt att formulera sig lönepolitiskt utan problemet är att sätta det i verket. Målet är att småföretagare ska ha kollektiv avtal och vill man inte det så strävar vi efter att få till något liknande ett kollektiv avtal.

Det är viktigt för Vision att dess anställda har en trygg anställning. Att bolagen i större utsträckning bör anställa. Det första kravet vi borde ställa är anställning. Ev skulle det exkludera en del av kåren, som inte vill ha anställning, men de gissar vi är ett fåtal. Kjell vill att vi gör en distinktion av vilka tolkningar som är mer svåra, någon sorts lista. Kanske ska denna lista göras utifrån brukarens perspektiv, vilken betydelse det har för den enskilde. Finns lagstiftning? Landstingen har ett skall krav

förutom utbildning, Polis och på vissa ställen Socialtjänsten. Den döva har ingen rättighetslag att stödja sig på för att få tolk men Landstinget har en skyldighet att erbjuda tjänsten.

Vilken struktur vill vi få till stånd? Vi vill ha en situation där lönen ökar ju skickligare man blir. Ingångslönen är för låg. Vision vill skapa en löneutvecklingsmöjlighet, Kjell menar att det är viktigare än att låsa sig vid ingångslön. Visa till exempel på en 4-5 saker som ska vara lönehöjande. Vi behöver ha en lönepolitisk idé, vad som ska ge anställda en högre lön.

Medlemmar i Sthlm börjar fundera på vad Vision kan göra för dem. Flera har gått ur facket. Om vi har medlemmar på ett bolag som inte har kollektiv avtal kan Vision göra ett besök och prata kollektiv avtal med företaget. När det gäller företag som anlitar folk men inte har anställda kan Vision kontakta dem och prata om anställning. Vision kan då kolla om de är med i någon arbetsgivarorganisation, om de har några avtal. Arbetsgivarorganisationer t ex; Kfs, arbetsgivaralliansen, Pacta.

Vi stämmer av med Kjell om de två stora bolagen i Sthlm. Ewa har mailat Kjell om datum för återkoppling.

Det skulle vara väldigt bra om Vision deltar på rikstolkkonferensen i Örebro i juni. Ewa och Anneli kollar upp det. Det vore bra om enkäten är färdig innan dess.

Anneli Hagberg, välfärdspolitisk strateg – aktuella frågor

Jobbar med tre områden: Kvalitetsfrågor, digital arbetsmiljö, innovationer. Kvalitetsfrågor i mångt och mycket kopplat till upphandlingar.

Vi har fått veta att Andreas Richter är efterträdare till Tarja Birkoff och att han nu är på plats. Anneli har inte hört något från Socialdepartementet. Om vi vill vara med och påverka bör vi kontakta honom snarast inom några veckor. Tarja var här på förra träffen så de bör veta att vi finns. Anneli kontaktar Richter.

I juni kommer Rikstolkkonferensen att äga rum och vi vill gärna att Vision deltar. Vi kollar upp om det kostar något att ha en monter och hur många som förväntas komma, sedan kontaktas Ewa S-Å. Det vore bra att någon tjänsteman finns på plats plus en förtroendevald tolk. På plats vill vi fånga in frågor som är viktiga för teckenspråkstolkar. Andreas Richter kommer troligtvis att närvara under konferensen.

Det finns en broschyr som heter 'Schysst upphandling' från 2011 som just nu håller på att omarbetas till den enskildes perspektiv.

Diskussion

Det finns förslag om att nästa Nyhetsbrev till teckenspråkstolkar ska innehålla en blänkare om semesterersättning och tjänstepension. Till exempel 'Betalar din arbetsgivare ut tjänstepension och semesterersättning?' eller 'Tänk på att kolla om du får tjänstepension och semesterersättning av din arbetsgivare när du jobbar som frilans-/tjänstställd/arvoderad tolk.'

Förr kom fackföreträdare ut till tolkutbildningen för att värva medlemmar men idag händer inte det. Tolkutbildningen ligger oftast förlagd på folkhögskola. Vision är sällan ute på YH-utbildningar för att berätta om fackförbundet. Ewa kollar av med studentrekryterarna i Visionshuset och de är på universitet och högskolor. Det är centret som ska söka upp YH-utbildningar.

Bolagen i Sthlm har börjat samla in sina tolkars kompetens inför kommande upphandling. Detta för att nätverket kan vilja ha synpunkter på innehållet. Kan man komma in tidigare i upphandlingsprocessen? Anna Lund på landstingsavdelningen i Sthlm borde veta mer hur långt processen är gången.

Enkät

Genomgång av historik till varför vi vill komponera och skicka ut en enkät. Nätverket har arbetat med enkäten länge och har talat om att den görs i syfte att få veta vad nätverket bör arbeta vidare kring. För Vision har det inte varit tydligt vad som är syftet med enkäten. Önskvärt är att enkäten är utskickad och svarad på innan rikstolkkonferensen.

Genomgång av enkätfrågeformuleringar. Anneli tar med sig ändringarna och komponerar inledningstext till enkäten. Sedan hör hon av sig till nätverket. Vi hoppas denna enkät kan mynna ut i tydliga områden att arbeta vidare med.

Christina Grefveberg och Marie Eklund, Myndigheten för Yrkehögskolan.

Christina jobbar med tsp-, skriv- och kontakttolkar. Hon jobbade tidigare på TÖI. Marie Eklund jobbar som omvärldsanalytiker. Ska kolla upp statistik för tolkutbildningarna, Tsp-, skriv- & kontakttolkar.

Myndigheten ska fördela statsbidrag och främja utbildningarna. Sju folkhögskolor bedriver teckenspråks- & dövblindtolkutbildning och en folkhögskola har skrivtolkutbildning. Myndigheten fördelar även bidrag till den akademiska utbildningen på Stockholms universitet.

Regering gjorde en autonomiutredning 2009, 1 juli 2012 flyttades uppdraget över till myndigheten för yrkehögskolan från TÖI. De följer arbetsmarknadens behov men tolkutbildningen följer samhällets behov.

Brukarorganisationerna önskade en akademisk utbildning vilket gjorde att en utbildning startades på Stockholms universitet. Anslaget var förut på ca 36 milj/år till folkhögskolorna men nu är det delat mellan universitetet (kandidatprogrammet) och folkbildningen. Just nu är anslaget till folkbildningen 28 milj/år. Fördelningen av pengarna beror på hur många som deltar i utbildningarna. Det är svårt med fördelningen just därför att det beror på elevunderlaget till kandidatprogrammet och måste beräknas på fler budgetår framåt. Det är ett regeringsbeslut. Man bearbetar utbildningsdepartementet för att bidraget inte ska minskas. Statsbidraget kommer inte att räcka till alla 7 folkhögskolor om de vill bedriva utbildningen i samma volym som idag. Elevunderlaget sviktar och det behövs flera lärare på varje skola för att bedriva utb. Förr var utbildningen uppdelad på 2 år teckenspråksutbildning och 2 år tolkutbildning, men de första 2 åren blir då inte eftergymnasialutbildning och de flesta har redan använt sitt studiestöd för gymnasialutbildning.

Därför gjorde man om utbildningen till en 4-årig, eftergymnasial, tolklinje. Ca 40 elever examineras varje år.

Kandidatprogrammet tog in 40 studenter men ca hälften har hoppat av. Styrkan med folkbildningen är att det är fler lärlarleda timmar än på universitetet samt att det ingår mycket praktik.

Kandidatprogrammet är 3-årigt och har två inriktningar; kandidatexamen i teckenspråk eller i teckenspråkstolkning. Man vill att fler ska fortsätta till forskarvärlden. Sverige riskerar att hamna efter när det gäller forskning inom yrket .

Några av nätverkets frågor: Hur blir lönesituationen när studenterna är klara med sin kandidatexamen i tolkning? Kommer de få lägre lön än de som läst 4 år på folkhögskola och har dubbelkompetens? 2005 försökte man genomföra att folkhögskoleutbildning som gav akademisk examen men tiden var inte mogen för det.

Nätverks funderingar: Förr fanns det pengar till fortbildning för oss via TÖI men idag finns inte det. Önskvärt vore att det fanns någon speciell fond där man kunde söka pengar för fortbildning, som lärarlyftet för lärare.

Finns det några siffror på hur många som utbildas och som jobbar inom yrket? Det finns siffror på hur många som utbildats och hur många som ej gått klart utb. För 10 år sedan gjordes stickprov på hur anställningsbarheten såg ut och då hade ca 90 % fått anställning efter avslutad utbildning. De som ej var verksamma hade fortsatt att utbilda sig eller tagit föräldraledighet. Dock verkar det vara som att teckenspråkstolk-världen börjar likna kontakttolkars värld mer och mer så det vore intressant att kolla av hur anställningsbarheten ser ut idag. Vi uppmanar myndigheten att kolla på detta. Teckenspråks- & dövblindtolkar verkar vara mer sammansvetsade än kontakttolkar. Myndigheten försöker utveckla och undersöka hur det ser ut på arbetsmarknaden just nu. Det är svårt pga den spretiga arbetsmarknaden med frilanstolkar och timanställda.

Under 1988-2013 har 775 teckenspråkstolkare examinerats. Idag jobbar nog inte alla som tolkar. 2004 uppskattade Västra Götalandsregionen att 400 verksamma tolkar fanns i Sverige. År 2000 sa Socialstyrelsen att det var 600. 1991 gjorde de en utredning och beräknade att det behövdes 1000 tolka, en tolk på tolv döva. Detta gjorde att fler utbildningsplatser uppkom från att utbildningen bara hade erbjudits på en plats. Utbildningsplatser ökades och anställningsmöjligheterna var goda. Idag finns det fortfarande många utbildningsplatser men anställningsmöjligheterna är få. Nysam har statistik som är omräknat till antal heltidstjänster, även om det bara visar hur det ser ut i landstingen.

Vi ser att nyutexaminerade tolkar saknar kunskap om vad de har för rättigheter och vad de behöver veta inför sitt nya yrkesliv. Kanske en Visionsrekryterare plus en tolk kan besöka tolkutbildningarna?

Statsbidraget är endast för folkbildningens utbildare. Folkbildningens skolor måste ansöka varje år om statsbidrag och motivera varför de ska få det. Sedan gör myndigheten en bedömning vem som kan göra arbetet bäst. Myndigheten har även tillsynsansvar. Myndigheten har intentionen att alla skolor ska vara kvar eftersom de är utspridda i landet och har olika profiler. De bearbetar departementet så att bidraget inte ska minskas utan att det ska räcka till alla sju folkhögskolor.

Det måste minst 16 elever vid utbildningens kursstart annars beviljas inget statsbidrag. Det är bra att man tar in många i början av utbildningen eftersom man vet att det blir avhopp. Det behöver vara tillräckligt många kvar i slutet för att eleverna ska kunna få ut något av utbildningen.

Får de nyexaminerade tolkarna jobb? Vi konstaterar att det har blivit svårare att få en anställning. Man kan få jobb som frilans ja, men det är en otrygg ekonomi och mkt ensamarbete. Det tänjs på gränsen för utförda tolktimmar.

Fortsatta diskussioner

Kontakta alla bolag i sthlm med minst 5 anställda och fråga om de är medlemmar i någon arbetsgivarorganisation.

Vilka bolag finns och är de anslutna till någon arbetsgivarorganisation, antal anställda och anlitade? Kan man kontakta Stockholms tolkcentral för info? Vi tar kontakt med Tolkcentralens samordning.

Att bilda sektion

Det finns ca 30 teckenspråkstolkar av 140 registrerade som tillhör olika klubbar inom Vision. Det vore bättre att samla teckenspråkstolkarna på samma ställe. Förslagsvis under Rikstolkavdelningen. Tommy Lövgren är ombudsman på Rikstolkavdelningen. Han kontaktade Chris Kosanovic, ordförande i Rikstolk, som välkomnade detta. Om man bildar en sektion under Rikstolkavdelningen så kommer vi även att ha en plats i dess styrelse. Det finns inga motsättningar att delta i yrkesnätverket om man har en egen sektion i Rikstolk. Det finns förslag till en skrivelse för att uppmärksamma medlemmarna om att det finns möjlighet att bli flyttad till denna sektion istället för att tillhöra allmänna klubben.

Rikstolkavdelningen har årsmöte i Visions lokaler på Kungsgatan28 i Sthlm den 28-29/3 2014. Om någon är intresserad av att delta på årsmötet tag kontakt med Kris snarast.

Nästa träff 16-17/10 2014. Kl 10 dag 1 till 15:00 dag 2.